

неповнолітніми. «International scientific conference «Topical issues of modern jurisprudence»: conference proceedings» (April 5–6, 2023. Czestochowa, the Republic of Poland). Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. P. 211-215.

4. Степанюк Р. Л. Теоретичні засади методики розслідування злочинів, вчинених у бюджетній сфері України: дис. ... д-ра. юрид. наук. Харків, 2012. 491 с.

5. Журавель В. А. Загальна теорія криміналістики: генеза та сучасний стан: монограф. Харків : Право, 2021. 448 с.

Пономаренко Віктор Володимирович

викладач кафедри

адміністративно-правових дисциплін

Донецького державного університету

внутрішніх справ

ORCID: 0009-0008-2205-1227

ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Військова агресія російської федерації проти України створила нові виклики для системи національної безпеки, в тому числі і у сфері забезпечення правопорядку. В умовах воєнного стану особливої актуальності набуває ефективна діяльність органів Національної поліції України, які, поряд із Збройними Силами України, відіграють ключову роль у забезпеченні стабільності, а також забезпечують публічну безпеку, борються зі злочинністю та підтримують законність на території держави. З урахуванням особливостей правового режиму воєнного стану, діяльність поліції зазнає як організаційних, так і функціональних трансформацій, покликаних адаптувати правоохоронну систему до умов збройного конфлікту.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Національну поліцію» основним завданням поліції є забезпечення публічної безпеки і порядку, захист прав і свобод людини та протидія злочинності [1]. В умовах воєнного стану ці функції не лише зберігають свою актуальність, а й суттєво розширюються з урахуванням загроз військового характеру, переміщення великих мас населення, збільшення кількості кримінальних правопорушень та потреби в оперативному управлінні кризовими ситуаціями.

Згідно з Указом Президента України «Про введення воєнного стану», яким було запроваджено воєнний стан у відповідь на повномасштабне вторгнення, органи Національної поліції залучені до реалізації комплексу заходів, пов'язаних із охороною стратегічних об'єктів, підтриманням громадського порядку, протидією диверсіям, виявленням ворожих агентів, контролем дотримання комендантської години, а також співпрацею з військовими адміністраціями та силами територіальної оборони [2].

Значну увагу Національна поліція приділяє протидії мародерству, крадіжкам, незаконному обігу зброї, шахрайству, а також злочинам,

пов'язаним із колабораціонізмом. У період активних бойових дій на багатьох територіях правоохоронці фактично виконують роль єдиного стабілізуючого інструменту державної присутності. Так, відповідно до звіту Національної поліції України, за 2022 рік було викрито 108 диверсійно-розвідувальних груп та затримано 1885 осіб, причетних до диверсійної діяльності [3], а, згідно зі звітом за 2023 рік, було викрито 20 диверсійно-розвідувальних груп та затримано 451 особу [4].

Окремим аспектом є робота поліції на деокупованих територіях. Вона включає в себе виявлення доказів воєнних злочинів, документування фактів катувань, згвалтувань, незаконного утримання цивільного населення, ідентифікацію тіл загиблих. У цьому контексті діяльність поліції не лише виконує завдання правопорядку, а й забезпечує елементи перехідного правосуддя. Водночас такі дії вимагають від працівників поліції високої професійної підготовки, психологічної стійкості та знання норм міжнародного гуманітарного права.

Іншим важливим напрямом є забезпечення публічного порядку у громадах, які приймають внутрішньо переміщених осіб. Зростання соціальної напруги, перевантаження інфраструктури, збільшення кількості міжособистісних конфліктів – усе це створює додаткове навантаження на поліцію. В умовах обмежених ресурсів правоохоронці змушені оперативно реагувати на нові типи загроз, у тому числі пов'язані з психологічним станом постраждалих від війни.

Правовий режим воєнного стану надає поліції певні додаткові повноваження – зокрема, щодо перевірки документів, доступу до приватних об'єктів у разі оперативної необхідності, тимчасового обмеження пересування громадян, проведення фільтраційних заходів. Проте реалізація цих повноважень має відбуватись у чітких межах, визначених законодавством, із дотриманням прав людини, що особливо актуально з огляду на положення ст. 64 Конституції України, в якій вказано що в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень [5], а також враховуючи положення міжнародних договорів, ратифікованих Україною.

Питання професійної підготовки поліцейських у воєнний час також є надзвичайно важливим. В умовах загальної мобілізації, нестачі кадрів та збільшення загроз поліція активно реформує систему внутрішнього навчання, впроваджує тренінги з тактичної медицини, стресостійкості, алгоритмів дій під час артобстрілів та роботи з вразливими групами. Паралельно розвивається співпраця з міжнародними партнерами, зокрема з Європейським поліцейським офісом (EUROPOL), місіями ОБСЄ та ООН, які надають методичну, експертну і технічну допомогу.

Отже, діяльність Національної поліції України в умовах воєнного стану набуває особливого значення як інструмент забезпечення внутрішньої стійкості держави, захисту прав і свобод громадян, протидії злочинності та підтримання загального правопорядку. Ефективність цієї діяльності залежить

від адаптивності інституційної структури поліції, спроможності оперативно реагувати на динамічні загрози та водночас дотримуватись фундаментальних правових і моральних стандартів. Подальше вдосконалення правового регулювання, кадрової політики, міжнародної співпраці та матеріального забезпечення органів поліції є критично важливим для національної безпеки України у довготривалій перспективі.

Список використаних джерел та літератури:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 року №580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. №40-41. Ст.379.
2. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 року № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>.
3. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2022 році. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2022/Zvit_polic_2022.pdf.
4. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2023/zvit_NPU_2023.pdf.
5. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року №254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141.

Телійчук Віталій Григорович

кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник
професор кафедри оперативно-розшукової
діяльності факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Національної поліції України
Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

Ван Ден Берг Даріна Віталіївна

здобувачка вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Навчально-наукового інституту підготовки

фахівців для підрозділів превентивної діяльності

Національної поліції України

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

**МІСЦЕ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СИСТЕМІ
ПІДТРИМАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПРОТИДІЇ
ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Оперативно-розшукова діяльність (ОРД) виступає невід'ємною складовою системи протидії злочинності, яка відіграє особливо важливу роль в умовах запровадженого воєнного стану. За таких обставин значно посилюються загрози національній безпеці, правопорядку та громадській